

ขีดความสามารถในการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

THE CAPACIBILITY IN FISCAL SERVICES OF BAN TAN MUNICIPALITY

BAN TAN DISTRICT CHAIYAPHUM PROVINCE

อภิชาติ ดวงธิสาร, สุเทพ กาวิละ และ ชัยโรจน์ สิงห์อัครวัฒน์

Apichit Duangthisan, Suthep Kawila and Chairon Singhassawat

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการให้บริการงานคลัง 2) ศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคของการให้บริการงานคลัง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับขีดความสามารถในการให้บริการงานคลัง 4) ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหการให้บริการงานคลัง ใช้วิธีวิจัยแบบผสม โดย 1) การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่งานคลัง หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิดกึ่งโครงสร้าง ใช้สถิติวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) การศึกษาเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างประชาชนและหน่วยงานเอกชนผู้ใช้บริการ จำนวน 365 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ทาโร ยามานะ การวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ที่เกี่ยวข้องตัวแปรซึ่งเป็นอิสระต่อกัน โดยการวิเคราะห์ตารางด้วยอัตราส่วนร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด หาค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปของการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ คือ ท้องถิ่นมีระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอย ประชากรเพิ่มขึ้น อัตราว่างงานสูง แต่อัตราการเก็บภาษีของท้องถิ่นไม่เปลี่ยนแปลง การเก็บภาษียังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ประชาชนขาดการตื่นตัวในการเสียภาษี 2) ปัญหาอุปสรรคของการให้บริการงานคลัง คือ ขาดการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชน ประชาชนขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม ขาดการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขาดจิตสำนึกในการให้บริการ ขาดปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการทุกภาคส่วน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับขีดความสามารถในการให้บริการงานคลัง คือ ขีดความสามารถในการให้บริการงานคลังด้านวิธีการบริหารอยู่ในเกณฑ์ดี ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการให้บริการงานคลังด้านวิธีการบริหารงานคลังไม่มีความสัมพันธ์ต่อเพศ ,อายุ, แต่มีความสัมพันธ์ต่อการศึกษาและอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) แนวทางแก้ไขปัญหการให้บริการงานคลัง คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของงานคลังอย่างต่อเนื่อง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมทุกมิติ การจัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และการปรับปรุงการบริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ผู้บริหารท้องถิ่น,หัวหน้าหน่วยงานคลัง,ขีดความสามารถในการให้บริการงานคลัง

Abstracts

The purposes of the research are 1. To study the general status of organization on the capacity of providing finance services. 2. To study its problems and obstacles of the organization,s treasury services regarding treasury personnel, rules, regulations, and budget allocation of the treasury work. 3. To study the relationship between gender, age, education and accupation and the ability to manage the treasury of the organization. 4. To study the salution to the treasury of the organization. Use mixed research methods. By 1) Qualitative Research Collect data from interviews from a sample of local executives. Treasury Officer Related Government Agencies 13 persons. Using the semi-structured open end question interview. Use research statistics to analyze and synthesize content data. 2) Quantitative studies Collect data from questionnaires with a sample of citizens and private agencies. 365 persons. Use a layered sampling method. Set the sample size according to the formula. Taro Yamane Independent analysis with chi-square statistics on variables. By analyzing tables with percentage ratios, minimum values, maximum values. Find average.

The result revealed that strengthening the capacity development of treasury services will be achieved as follows 1). General condition of Ban Tan Municipality, Ban Tan District, Chaiyaphum Province was the local economy is regressing, the population is increasing, high unemployment rate, fixed taxation, taxation is not targeted, people lack the alertness of tax. 2). The problems and obstacles of providing treasury services regarding treasury personnel, rules, regulations, and budget allocation of the treasury work were lack of knowledge about the roles and duties of the people, the public lacks the conscience to participate, lack of public opining and public needs, the officer lacked the conscience of the service, lack of improvement of regulations and laws, lack of publicity for disseminating information, lack of integrated networking across all sectors. 3). The relationship between gender, age, education and accupation and the ability to manage the treasury of the organization was the treasury management is favorable, reviews on improvements to the use of treasury services no relationship to sex, age, however, there is a statistically significant correlation to education and occupation at a level of 0.05. 4). The salution totreasury services should be dissemination of information about the fiscal work, allowing people to participate in every dimension, allocate a budget according to the needs of the people and improve the service to be more efficient.

Keywords: Local administrators,Head of Finance Department, Ability to provide treasury services

บทนำ

แผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแผนที่กำหนดกรอบเป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้การกระจายอำนาจบรรลุเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพของชุมชนได้ ความเป็นอิสระทางการคลัง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ระบบการคลังของประเทศ มีลักษณะกระจายอำนาจเป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปกครองท้องถิ่น การ

บริหารราชการแผ่นดินไทยเน้นหนักไปในการรวมอำนาจมากกว่าการกระจายอำนาจ เนื่องจากปัญหาความมั่นคงของชาติการคลังท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

สำหรับแหล่งที่มาของเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินงานของหน่วยงานในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาขีดความสามารถการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการบริหารรายได้ การบริหารรายจ่าย การจัดทำและการบริหารงบประมาณด้านนโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าอยู่ในระดับใด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความสามารถในการบริหารงานคลังมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่น และเพื่อการบริหารงานคลังท้องถิ่นเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อุดม ทมโฆสิต, 2551, หน้า 12)

การให้บริการงานคลังที่ดี โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม แก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ถือเป็นภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติภายใต้กรอบของกฎหมายหลายฉบับ เช่น

เทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ แบ่งเขตการปกครองเป็น 5 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรเป็นชาย 2,008 คน เป็นหญิง 2,083 คน รวมทั้งสิ้น 4,091 คน คิดเป็นจำนวน 1,578 ครัวเรือน สัดส่วนรายได้ของ อปท.คิดเป็นร้อยละของรายได้รัฐบาล เพิ่มขึ้นจาก 28.16 % ในปี 2559 เป็น 29.36 % ในปี 2560 เป็น 29.42 % ในปี 2561 เป็น 29.47 % ในปี 2562 ซึ่งต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ 35 % (ข้อมูลประชากร จปฐ ณ. กรกฎาคม 2562)

ดังนั้น ผู้วิจัยต้องการศึกษาขีดความสามารถในการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษา 5 ด้าน คือ 1) ในด้านบุคลากรของงานคลัง 2) ในด้านกฎระเบียบข้อบังคับและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ 3) ในด้านการจัดสรรงบประมาณของงานคลัง 4) ในด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน 5) ในด้านวิธีการบริหารงานคลัง ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น และนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคของการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ เกี่ยวกับเรื่องบุคลากรของงานคลัง เรื่องกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เรื่องการจัดสรรงบประมาณของงานคลัง เรื่องอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน เรื่องวิธีการบริหารงานการคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับขีดความสามารถในการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ
4. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณแบบสำรวจ (Survey Research) และแบบอธิบาย (Explanatory Research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาขีดความสามารถในการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ (1) ผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล (2) เจ้าหน้าที่การคลัง (3) ส่วนราชการที่อื่นที่เกี่ยวข้อง (4) หน่วยงานเอกชนผู้ใช้บริการ จำนวน 13 คน และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ใช้บริการ จำนวน 365 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratify Sampling) ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามสูตร ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีทั้งหมด 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการงานคลังของของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 13 คน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประชาชนผู้มาใช้บริการเกี่ยวกับขีดความสามารถในการบริหารงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 365 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามสูตร ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) การวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ (chi-square) ที่เกี่ยวกับตัวแปรซึ่งเป็นอิสระต่อกัน โดยการวิเคราะห์ตารางด้วยอัตราส่วนร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด หาค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปของการให้บริการงานคลังของเทศบาลตำบลบ้านแท่น อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ คือ ท้องถิ่นมีระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอย ประชากรเพิ่มขึ้น อัตราว่างงานสูง แต่อัตราการเก็บภาษีของท้องถิ่นไม่เปลี่ยนแปลง การเก็บภาษียังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ประชาชนขาดการตื่นตัวในการเสียภาษี
2. ปัญหาอุปสรรคของการให้บริการงานคลัง คือ ขาดการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชน ประชาชนขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม ขาดการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขาดจิตสำนึกในการให้บริการ ขาดปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการทุกภาคส่วน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับขีดความสามารถในการให้บริการงานคลัง คือ ขีดความสามารถในการให้บริการงานคลังด้านวิธีการบริหารอยู่ในเกณฑ์ดี ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการให้บริการงานคลังด้านวิธีการบริหารงานคลังไม่มีความสัมพันธ์ต่อเพศ ,อายุ, แต่มีความสัมพันธ์ต่อการศึกษาและอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) แนวทางแก้ไขปัญหการให้บริการงานคลัง คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของงานคลังอย่างต่อเนื่อง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมทุกมิติ การจัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และการปรับปรุงการบริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น